

**HERBY
RYCERSTWA
POLSKIEGO.**

PRZEZ

Bartosza Paprockiego

zebrane i wydane r. p. 1584.

WYDANIE

KAZIMIERZA JÓZEFA TUROWSKIEGO.

KRAKÓW.

NAKŁADEM WYDAWNICTWA BIBLIOTEKI POLSKIEJ.

1858.

1000105794

HERBY RYCERZTWA POLSKIEGO.

Nà pięcioro Xiąg
rozdzieloné.

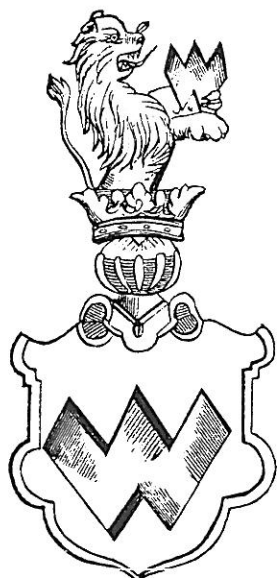
PRZEZ BARTOSZA P A P R O C K I E G O
zebráné y wydáné: Roku Páńskiego,
1 5 8 4.

Nemo gloriatur, quod magna Urbis eius
sit: sed quòd dignus magna & illustri pa-
tria Arist.

W Králowie!

W Drukarni Mácieia Garwólczytá.
Roku Páńskiego 1 5 8 4.

Dom **Machowskich** na Podgórzu starodawny, którzy za wielkie męstwo otrzymali ten hełm tym sposobem, jakoś czytał w Gniaździe cnoty, dom znaczny był wieku mego, a ten któremu było dano ten hełm, jednegoż tylko syna zostawił, który potem córkę jedną, a ta wyniosła część majątności w dom obey niemalą.

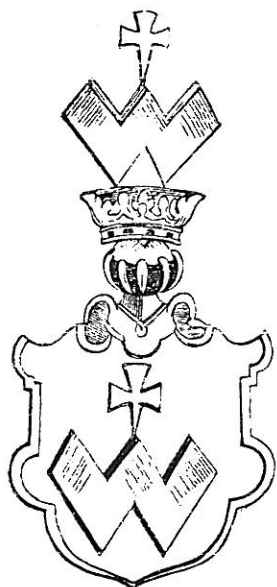
Piotr Machowski, który z Jordanową żupnika krakowskich żup córką zostawił dwu synów; ci byli wieku mego ludźmi znacznymi w sprawach rycerskich, na których młodość swą trawili na Podolu. Stanisław starszy zostawił potomstwo z Żelińską z domu Ciołek.

JAN brat jego rodzony, mąż sławny, który w Węgrzech i indziej z nieprzyjacioły kopią kruszył, zostawił także z Żelińską siostrą rodzoną wyżej pomienionej potomstwo.

O KLEJNOCIE SYROKOMLA.

KTÓRY Z TEGOŻ KLEJNOTU POCZĄTEK MA.

Pisze o nich Długosz, że przodkowie herbu tego bywali *modesti*, o których przypatrzwszy się herbu własności, krótko czytać będziesz, także o potomstwie ich, które ja w tak szerokim królestwie znać i wiedzieć o niem mogę.

Naznaczniej katalog wspomina JAKOBA biskupem plockim, który był *secretorum et palatii apostolici auditor famosus*. Wziął w roku 1397 po śmierci Mamphiola z domu Alabanda, to jest, końska głowa w miesiącu. Był to syn Floryanów z Kurdwanowa, z ziemi krakowskiej. Ten naprzód będąc plebanem w Biełem, jadąc do Ilkusa, prosił Pana Boga ustawicznie aby go wspomógł, żeby się mógł uczyć. Owa jednego czasu wszedł zwykłej godziny na modlitwę, której dokończywszy, obaczył na ołtarzu wór pieniędzy, w którym było sto grzywien, który on wziął, a Panu Bogu podziękowawszy, jechał do Włoch do Bononii, tamże ztąd do Polski nie przyjechał, aż na biskupstwo plockie od papieża konfirmowany. Tenże ze złota dał urobić *imaginem Jesu Christi Salvatoris nostri*. K'temu siedm-dziesiąt i dwie *imagines discipulorum* ze srebra. Inszych klejnotów wiele kościołowi plockiemu nadał. Żył na biskupstwie lat 28. Umarł roku 1425 w niedzielę mie-

siąca maja, w Plocku tamże pochowan, po nim nastął Stanisław z domu Pierzchała.

Pisze o tym Jakóbie, że wiele dziesięcin, które sobie panowie i szlachta przywłaszczali, doszedł kościołowi plockiemu.

Dom Grocholskich w sędmirskim województwie starodawny, który wspomina *fundus* w Grocholicach kościoła onego, który jest w dzierżawie Piotra Zborowskiego. Tam jeszcze *epitaphia* z funduszem się zgadzają temi słowy:

Jacobus Grocholski canonicus cracoviensis, et Andreas fratres germani de Grocholicae me fieri fecerunt, anno 1460.

Tamże groby ich przed wielkim ołtarzem na kamieniach, herb Syrokomla był roku 1583.

Swieszkowscy w sędmirskim województwie, dom starodawny i znaczny był wieku mego, jak mniemam jednej dzielnice z tymiż Grocholskimi.

Stefanowscy z sędmirskiego województwa, z których Jan wieku mego był w skarbie pisarzem, człowiek godny, w sprawach pilny, uczony, z kąd był w wielkiej łasce u króla Stefana i na baczeniu. Tego urodziła Młodziejewska z domu Ślepowron, siostra rodzona Jacynta podskarbiego koronnego, o którymś pod Ślepowronem czytał.

Żołędziowie w Rusi u Halicza mężowie wyborni i dom rozrodzony: tych przodek kiedy byli Turcy pode Lwowem, gdy się dowiedział że mu brata zabili, skoczył między pogany, potkał się z jednym, zbił go mężnie z konia kopią, do drugiego z mieczem skoczył, wtem go drugi Turczyn z tyłu zajachał, gdy się z mieczem Żołędź wynosił na onego, on gi wtem żarko najachawszy, szablą ściał; ujachał bez głowy na pół staj, trzykroć mieczem kinał, potem z konia spadł. Brat trzeci, będąc w trzecim pułku, tego się dowiedziawszy, mając z sobą Zawiszę z domu Sas, których w pułku było sto koni, najachawszy one Turki którzy się byli w Chrześciani wpaśli, na głowę poraził, i drugie więcej sobie poczyniwszy pocztu trapił, tak, że od tego czasu z Tatory nie jeździli do Polski więcej.

Dom Chybickich w sędmirskim województwie starodawny i mężowie wyborni; był Wojciech Chybicki w Litwie przy Hlebowiczu podskarbitm księstwa onego sługą starszym, który wiele a mężnie z nieprzyjacielem sobie poczynął, jako przedtem, tak i na ten czas gdy król Stefan z wojskiem wielkiem wszystkę ziemię moskiewską wojował mieczem i ogniem, zamków niemało pobrał, ziemie inflanckiej dostał etc. O czem potem w historyi czytać będziesz.

Wiele domów inszych, którzy Habdanku używają miasto herbu tego, rozumiejąc o nim większą zacność i dawność, jakoż tak jest że dawny, i żaden pewnego początku jego wiedzieć dla tego nie może; ale ten krzyż nowo za znaczne zasługi przodkowi tejże familii dano, jakoś o tem czytał w Gniaździe Cnoty.

Inszych domów wiele w różnych województwach, których ja w tak szerokim królestwie znać nie mogę.